

ТАНИЛЦУУЛГА

Дээд боловсролд хамаарах эрдмийн зэргийг хүлээн зөвшөөрөх тухай дэлхий дахины конвенцын тухай

Монгол Улсын Их хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолоор "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого батлагдаж, хүний хөгжил төвтэй хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлж байна.

Мөн Улсын Их Хурлын 2020 оны 23 дугаар тогтоолоор баталсан "Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл" болон 2020 оны 24 дүгээр тогтоолоор баталсан "Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр"-т олон улсад өрсөлдөх чадвартай боловсролын хөтөлбөрийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх зорилтыг тус тус дэвшүүлсэн.

Дээрх зорилтын хэрэгжилтийг хангахад дэлхийн улсуудтай боловсрол, сургалт, эрдмийн зэрэг, цолыг харилцан хүлээн зөвшөөрөх явдал чухал байр суурьтай байна.

Дээд боловсролын сургалт болон эрдмийн зэрэг, цолыг харилцан хүлээн зөвшөөрөх үйл ажиллагааг зохицуулах хэм хэмжээг тодорхойлсон баримт бичиг батлах ажил 1975 оны 6 дугаар сард Латин Америк болон Карибд дээд боловсролын сургалт, диплом, эрдмийн зэрэг, цолыг хүлээн зөвшөөрөх тухай бүс нутгийн конвенцыг баталснаар эхэлж, үүнээс хойш дэлхийн бүх бүс нутгийг хамруулсан ижил төрлийн 11 конвенцыг баталсан байдаг.

Дээд боловсролд хамаарах эрдмийн зэргийг хүлээн зөвшөөрөх тухай дэлхий дахины конвенц нь 2019 оны 11 дүгээр сард ЮНЕСКО-ийн Ерөнхий бага хурлын 40 дүгээр чуулганаар батлагдсан бөгөөд Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагаас дээд боловсролын салбарыг хамарсан анхны дэлхийн хэмжээний гэрээ болсон юм.

Конвенцыг батлах (соёрхон батлах, хүлээн зөвшөөрөх, батлах, нэгдэн орох) нь ЮНЕСКО-ийн гишүүн орнуудад нээлттэй бөгөөд 2022 оны 10 дугаар сарын 22-ны өдрийн байдлаар Япон, Франц, Норвег, Швед, Их Британи, Умард Ирландын Нэгдсэн Хаант Улс, Эстони, Литва, Армени зэрэг дэлхийн 18 улс¹ энэхүү конвенцыг батлаад байна.

Конвенц нь баталсан улс орнуудын их, дээд сургуулиудын боловсрол, сургалтын үр дүн, зэрэг, цолыг ил тод, шударгаар хүлээн зөвшөөрөх, суралцагчдад бусад орны их, дээд сургуульд үргэлжлүүлэн суралцах, хөдөлмөр эрхлэх, зайн хэлбэрээр суралцаж, эзэмшсэн мэргэшлээ хүлээн зөвшөөрүүлэх боломжийг олгодог.

Конвенц нь зургаан бүлэг, 25 зүйлтэй.

Нэгдүгээр бүлэгт дээд боловсролын нэр томъёоны тодорхойлолтыг, хоёрдугаар бүлэгт конвенцын зорилго, гуравдугаар бүлэгт дээд боловсролын эрдмийн зэргийг хүлээн зөвшөөрөх үндсэн зарчим, дөрөвдүгээр бүлэгт конвенцын гишүүн улсын үүрэг, тавдугаар бүлэгт хэрэгжүүлэх бүтэц ба хамтын ажиллагаа, зургаадугаар бүлэгт гишүүн улсууд соёрхон батлах, хүлээн зөвшөөрөх, батлах, конвенцод нэгдэх, хүчин төгөлдөр

¹ <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/global-convention-recognition-qualifications-concerning-higher-education?hub=66535#item-2>

болох, конвенцын гишүүн улсууд болон Дээд боловсролын эрдмийн зэргийг хүлээн зөвшөөрөх тухай бүс нутгийн конвенц, бусад гэрээ хэлэлцээрийн талуудын хоорондын харилцаа, холбооны, эсхүл нэгдмэл бус үндсэн хуультай тогтолцоо, конвенцоос татгалзах, эх хадгалагчийн чиг үүрэг, конвенцод нэмэлт өөрчлөлт оруулах харилцаа, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагад бүртгүүлэх, албан ёсны эх хувийг тодорхойлох зэрэг төгсгөлийн заалтуудыг тус тус оруулсан байна.

Конвенцыг баталсны дараа Боловсрол, шинжлэх ухааны яамнаас тус конвенцыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлэх, дээд боловсролын тогтолцоо, эрдмийн зэрэг, чанарын баталгаажуулалт, эрдмийн зэргийн цар хүрээний тухай холбогдох үнэн зөв мэдээллийг хүртээмжтэй байлгах үүднээс дээд боловсролын мэдээлэл нэгтгэх, түгээх Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн хариуцаж байгаа чиг үүрэг, үйл ажиллагааг нь сайжруулах талаар зохих арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

Монгол Улс конвенцын оролцогч улсуудын Засгийн газар хоорондын 2 жил тутам хуралддаг Бага хурлын сүлжээнд нэгдэж, бүс нутгийн хороодтой хамтран ажиллана.

ЮНЕСКО-ийн гишүүн улсууд энэ Конвенцыг өөрсдийн Үндсэн хуулийн ба хууль тогтоомжийн холбогдох журмын дагуу баталж, соёрхон баталсан тухай баримт бичгийг ЮНЕСКО-ийн Ерөнхий захиралд хадгалуулах тул гарын үсэг зурах шаардлагагүй болно.

Конвенцыг соёрхон баталснаар эдийн засгийн ямар нэг үр дагавар, нөлөө байхгүй, хэрэгжүүлэхэд ямар нэг төлбөр шаардахгүй болно.

Энэ конвенцыг баталснаар дээд боловсролын салбар дахь олон улсын харилцан ашигтай хамтын ажиллагаа бэхжиж, бүс нутаг хоорондын санал, бодлого, инновац дэмжигдэх, дээд боловсролын байгууллага, тогтолцоонд чанарын баталгаажуулалтын тогтолцоо, соёл төлөвшиж, найдвартай, уялдаа холбоо, чадавх бэхжих болно.

Түүнчлэн дээд боловсролын мэргэшлийг шударга, ил тод, ялгаварлан гадуурхалгүйгээр хүлээн зөвшөөрч, дээд боловсрол эзэмших боломжийг олгож, цаашдын суралцах, ажилд орох боломжийг олгодог нийтлэг зарчмууд хэрэгжинэ.

Түүнчлэн зайны сургалтаар олж авсан иргэний мэргэшил, өмнө нь суралцсан, суралцах хугацааг хүлээн зөвшөөрөх, иргэд насан туршийн боловсрол, сургалтад хамрагдах боломж бүрдэнэ.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР